

โรงพยาบาลสตึก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์

GREEN AND CLEAN HOSPITAL

Nutrition

(การจัดการสุขาภิบาลอาหาร
และการจัดการน้ำบริโภคในโรง
พยาบาล)

Presenter: Nutrition Department, Satuek Hospital

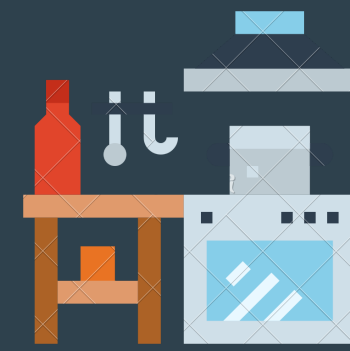
Update : 15 June 2020

สถานที่ประกอบอาหารผู้ป่วย
ในโรงพยาบาล
ได้มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร
ของ กรมอนามัย
ในระดับดีมาก

ผ่านมาตรฐานระดับดีมาก

บริเวณที่เตรียมปรุง

สะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ
ไม่อยู่ใกล้กับที่พักขยะ

พื้น ผนังทำด้วยวัสดุ
กระเบื้อง แข็งแรง เรียบ
สภาพดี ทำความสะอาดง่าย

โต๊ะเตรียมปรุงอาหาร เป็น
สแตนเลส สูงจากพื้น 60
เซนติเมตร

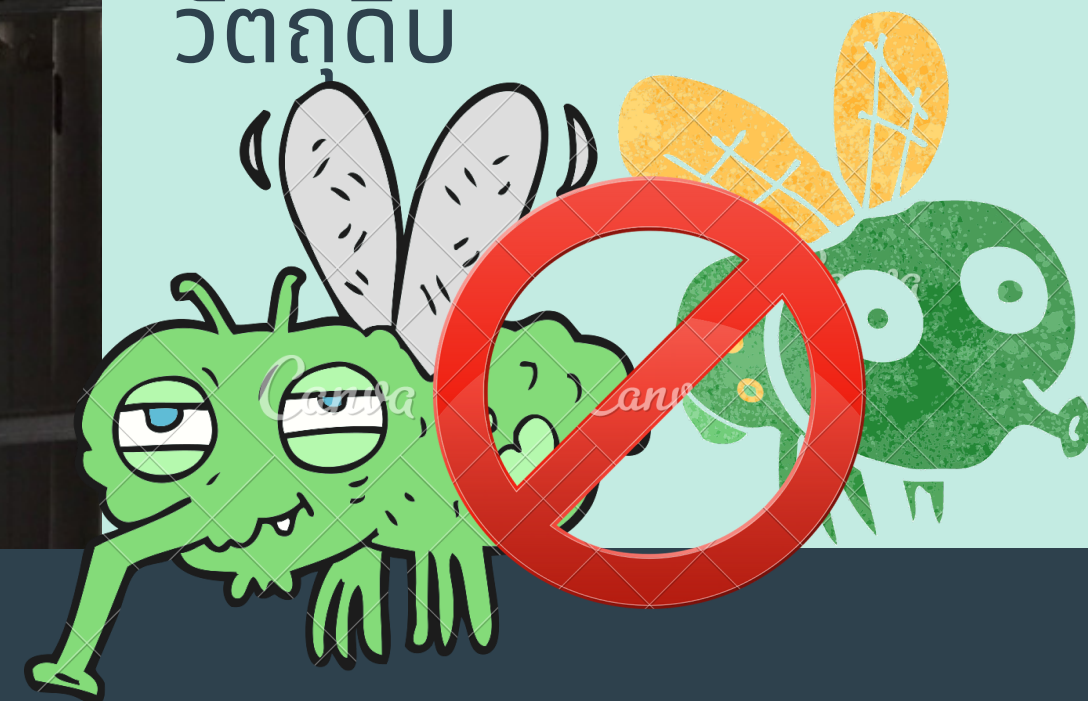

มีการระบายอากาศด้วย
พัดลมดูดอากาศที่เตาแก๊ส
และพัดลมดูดอากาศที่ผนัง

การป้องกัน แมลง

บริเวณที่เตรียม-ปรุง มี
การป้องกันแมลงวัน
โดย ติดมุ้งลวดที่ประตู
หน้าต่างทุกบาน และติด
ตั้งม่านกันแมลง ใน
บริเวณจัดเตรียม
วัตถุดิบ

อาหารและ เครื่องดื่ม

อาหารเครื่องดื่ม
ภาชนะบรรจุที่ปิด
สนิท

มีเครื่องหมายแสดง
การได้รับอนุญาตที่
ถูกต้องของ
สำนักงานคณะ
กรรมการอาหารและ
ยา(เลขสารบบอาหาร
13 หลัก)

71-1-44242-1-0094

อาหารสด จาก
เกษตรกร/ตลาดสด

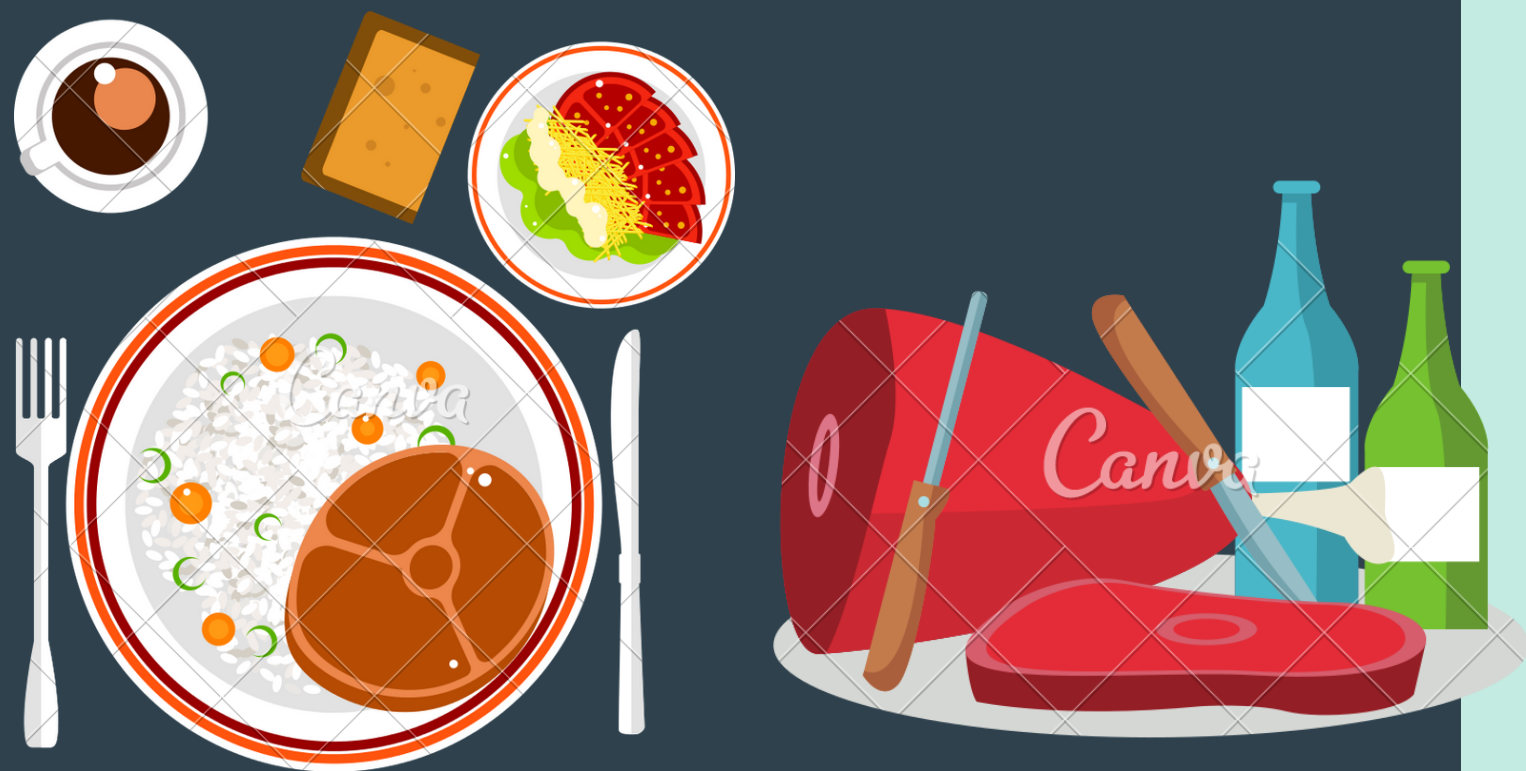

-มีตู้เย็นสำหรับแช่
เนื้อสัตว์ ผลไม้ ผัก
และมีห้องเก็บอาหาร
แห้ง แยกเก็บเป็น
สัดส่วน วางสูงจาก
พื้น 30 เซนติเมตร
-มีการตรวจเช็ค
อุณหภูมิตู้เย็นทุกวัน

อาหารและ เครื่องดื่ม (ต่อ)

อาหารเครื่องดื่ม
ภาชนะบรรจุที่ปิด
สนิท

มีคุณภาพดี เก็บเป็น
ระเบียบสูงจากพื้น
อย่างน้อย 30
เซนติเมตร

อาหารสด ล้าง
สะอาด เตรียมมือ
ต่อมือ

-แยกเป็นสัดส่วน
อาหารประเภทเนื้อ
สัตว์เก็บในตู้เย็น
อุณหภูมิ 0-5 °C เก็บ❄️
ผักสดผลไม้ 6-10°C
-ชั้นล่างสุดสูงจากพื้น
30 เซนติเมตร

อาหารและ เครื่องดื่ม (ต่อ)

อาหารที่ปรุงสำเร็จ

เก็บในภาชนะที่สะอาด
มีการปกปิด ใช้
อุปกรณ์มีด้ามจับ
หรือตักโดยเฉพาะ
วางสูงจากพื้น 60
เซนติเมตร

การล้างมือ

การล้างมือที่
ปรุงเสร็จแล้ว เจ้าหน้าที่
โภชนาการ ตักอาหารใส่
ภาชนะและมีการปกปิด
ให้มิดชิดด้วยที่ขึ้น
อาหารและปิดฝาทุก
ครั้ง

มีการสุ่มตรวจโคลิฟอร์ม
แบคทีเรีย อ.11 ทุกเดือน

- น้ำดื่มและเครื่องดื่ม
สำหรับบริการผู้ป่วย
จะใช้น้ำบรรจุขวดและ
น้ำบรรจุถังจากร้านน้ำ
ดื่มสหกรณ์
การเกษตร ที่ผ่าน
มาตรฐาน
- วางสูงจากพื้น 60
เซนติเมตร

ไม่มี...การใช้น้ำแข็งสำหรับ อุปโภคบริโภคในการบริการ อาหารผู้ป่วยในโรงพยาบาล สตึก

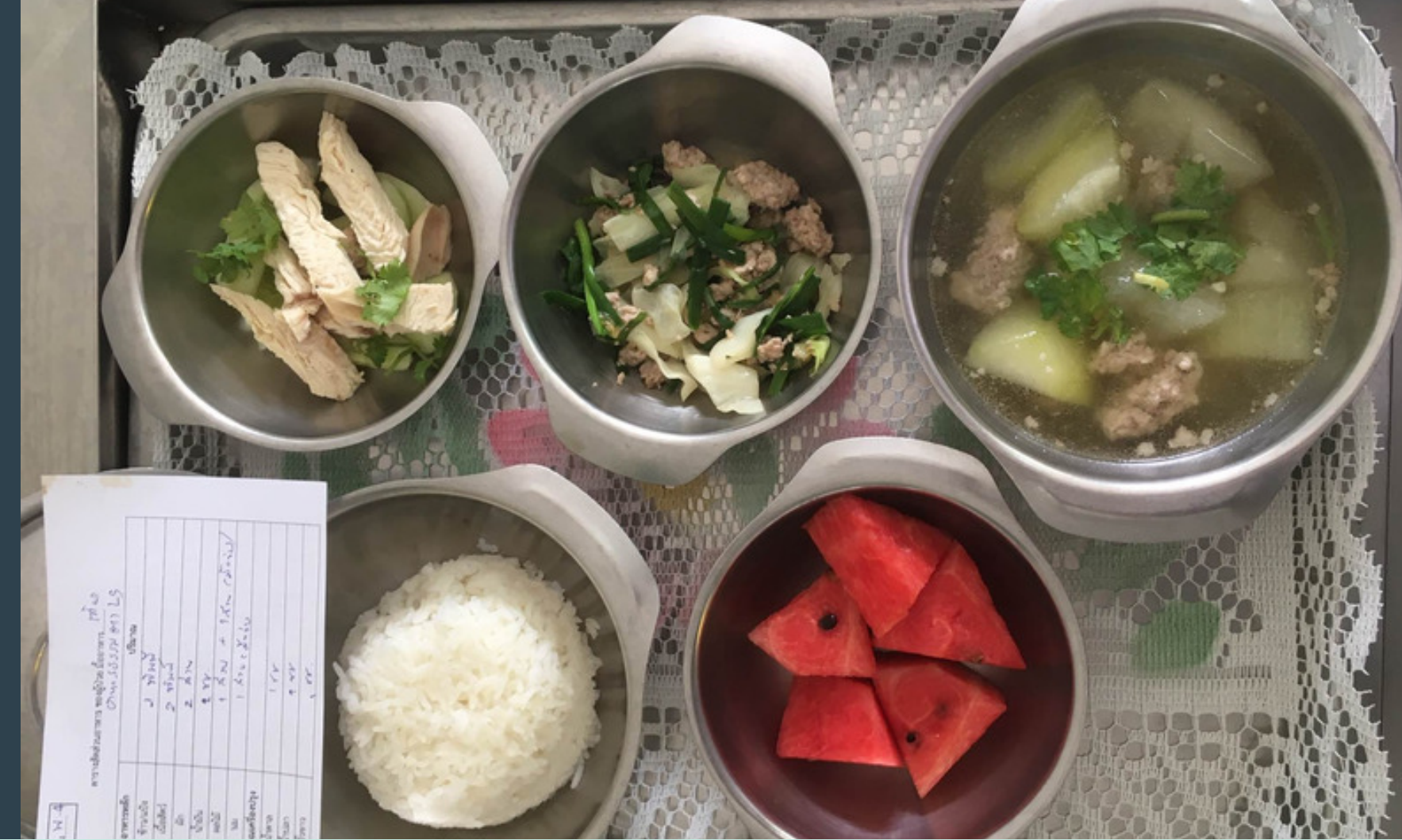
ไม่มีการใช้ในแข็งในการ
อุปโภค บริโภค หรือเก็บ
รักษาอาหาร

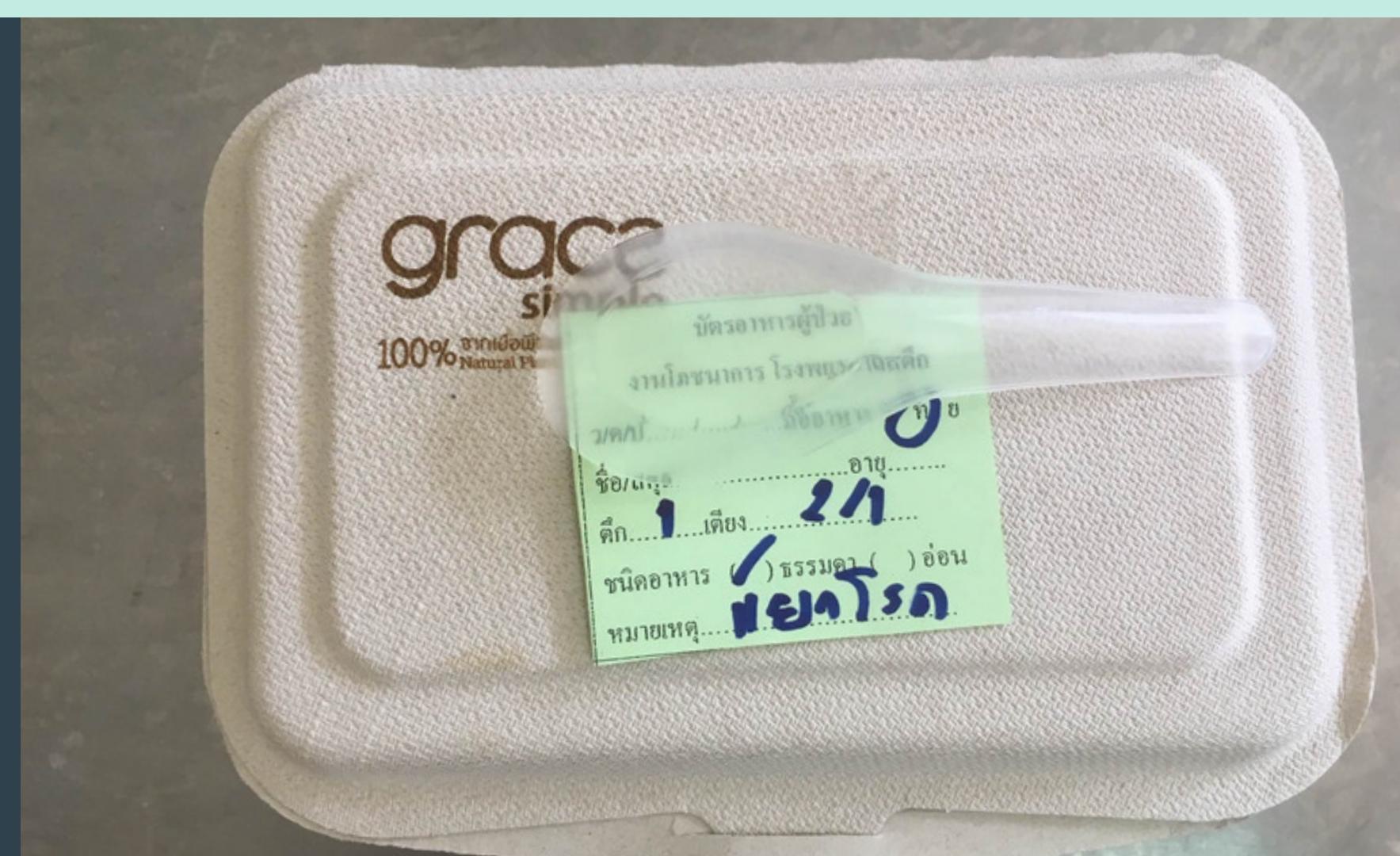
ภาชนะอุปกรณ์ บริการผู้ป่วย

ถ้วย ถาดอาหาร ปิ่นโต ทำจากวัสดุที่ไม่มีพิษ คือ ทำจากสแตนเลส ไม่มีลวดลายบริเวณอาหารสัมผัส

ภาชนะสำหรับผู้ป่วยโรคติดต่อ/ติดเชื้อ

สำหรับผู้ป่วยกลุ่มโรคติดต่อ เช่น TB MDR COVID19 Hepatitis A เป็นต้น จะบรรจุอาหารใส่ภาชนะแยกใช้แล้วทิ้ง คือ กล่อง-ถ้วย ที่ทำจากชานอ้อย หรือทำจากกระดาษ

การล้างภาชนะอุปกรณ์ 3 ขั้นตอน และขั้นตอน สุดท้ายฆ่าเชื้อด้วยน้ำร้อน

1. คัดแยก จัดเก็บขยะที่เกิดจากการเตรียม การปรุง การรับประทานตามประเภท
2. จัดหมวดหมู่ภาชนะที่จะล้างตามประเภท ประเภทแก้วน้ำ และภาชนะที่ปนเปื้อน
น้อย และปนเปื้อนมาก
3. ขั้นตอนการล้าง ล้างด้วยน้ำผสมน้ำยาล้างจานเพื่อขจัดคราบไขมันและสิ่ง
สกปรก แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดอีก 2 ครั้ง เพื่อล้างสารทำความสะอาด

1. ต้มน้ำร้อนเดือด อุณหภูมิ 82-100 c.

2. น้ำเดือดแล้ว ยกหม้อใส่รถเข็นเพื่อนำไปแช่ถาดอาหาร

3. เทน้ำร้อนลงในอ่างที่มีถาดอาหาร แช่ประมาณ 30 วินาที - 1 นาที

เนื่องจากไม่มีเครื่องล้าง
ภาชนะ จึงมีการฆ่าเชื้อ
ด้วยการต้มน้ำร้อนแล้ว
แช่ถาดอาหาร

1. นำถาดอาหารที่ล้างน้ำสะอาดแล้ว ใส่ในอ่างล้างจาน อีกครั้ง
2. ต้มน้ำร้อนให้เดือด (อุณหภูมิ 82-100 c') แล้วนำมาเทลงในอ่างล้างจาน ที่มีถาดอาหารอยู่ แช่ 30 วินาที ถึง 1 นาที

4.เมื่อครบ ๑ นาที ให้ปล่อยน้ำออกจากอ่างล้างจาน

5.เมื่อน้ำหมดจากอ่างล้างแล้ว ให้หยิบถาดอาหารออกจากอ่าง

6.นำถาดอาหารที่แช่น้ำร้อนแล้ว มาผึ่งแดดให้แห้ง ที่ชั้นวางถาดอาหาร

เนื่องจากไม่มีเครื่องล้าง ภาชนะ จึงมีการฆ่าเชื้อ ด้วยการต้มน้ำร้อนแล้ว แช่ถาดอาหาร

3.ตั้งให้น้ำเย็น กดปล่อยน้ำออกจากอ่างล้างจาน เมื่อน้ำหมดจากอ่างล้างจาน ให้ใส่ถุงมือกันความร้อนแล้วหยิบถาดออกมาผึ่งแดด ที่ชั้นวางถาดอาหาร ให้แห้ง☐☐#ห้ามใช้ผ้าเช็ดถาดอาหารเพราะจะเพิ่มการปนเปื้อน

4.เมื่อถาดอาหารแห้งแล้ว เก็บถาดอาหารใส่กล่อง ปิดฝาปิดชิด เก็บในห้องเก็บภาชนะ

ช้อน ส้อม วางตั้ง
เอาด้ามขึ้นใน
ภาชนะที่โปร่ง
สะอาด ขณะ
ล้างให้ผู้ป่วยมี
การใส่ถุงมือ

ภาชนะ และภาชนะ
อุปกรณ์ เก็บคว่ำใน
ภาชนะที่โปร่งสะอาดปิด
ฝามิดชิด ขณะล้าง
ให้ผู้ป่วยมีการ
ใส่ถุงมือ

ใช้เขียงพลาสติกใน
อาหารประเภทผัก/
ผลไม้ ใช้เขียงไม้ไม่
แตกร้าว มีสภาพดี
ในประเภทเนื้อสัตว์
แยกเนื้อสุก/เนื้อสด

ภาชนะและ อุปกรณ์สำหรับ ผลิตอาหารและ บริการอาหาร ผู้ป่วย

การจัดการ ระบบ สุขาภิบาล

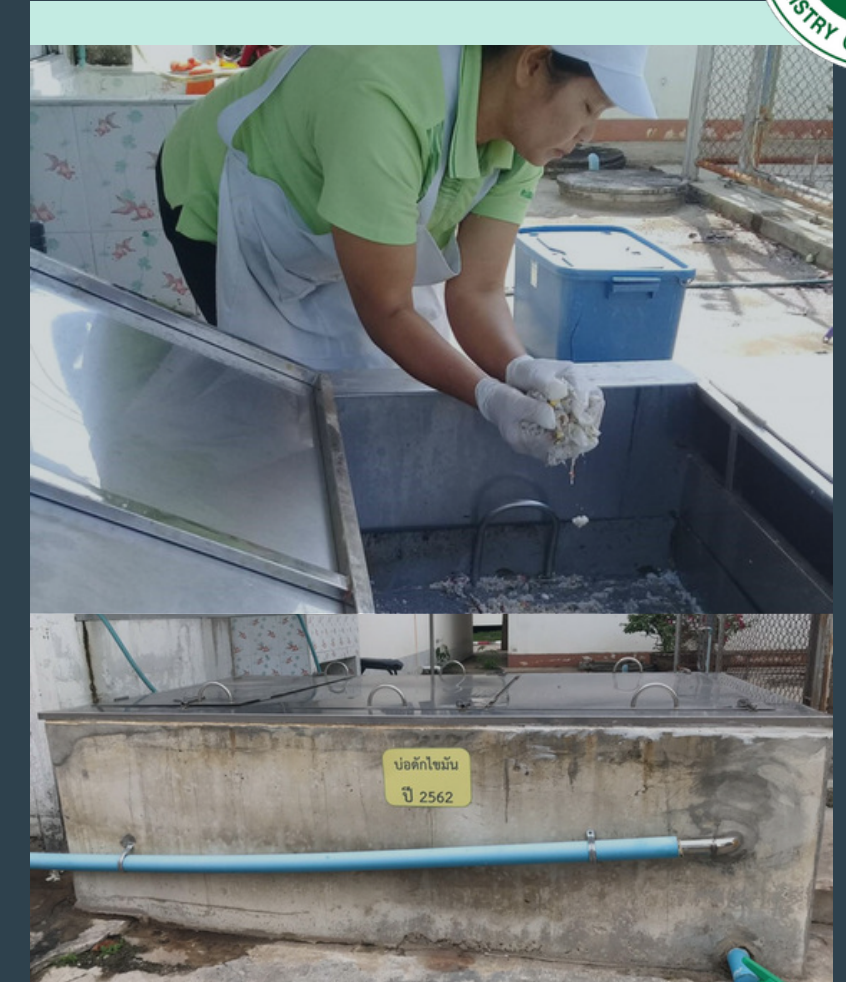
ใช้ถังมูลฝอยสภาพดีไม่
รั่วซึม เปิด-ปิดฝาด้วย
เท้าเหยียบ และใส่ถุงดำ
ไว้ด้านใน

มีจำนวนถังเพียงพอ และมีการแยกมูลฝอยแห้ง มูลฝอยเปียก(อินทรีย์)มูลฝอยติดเชื้อ

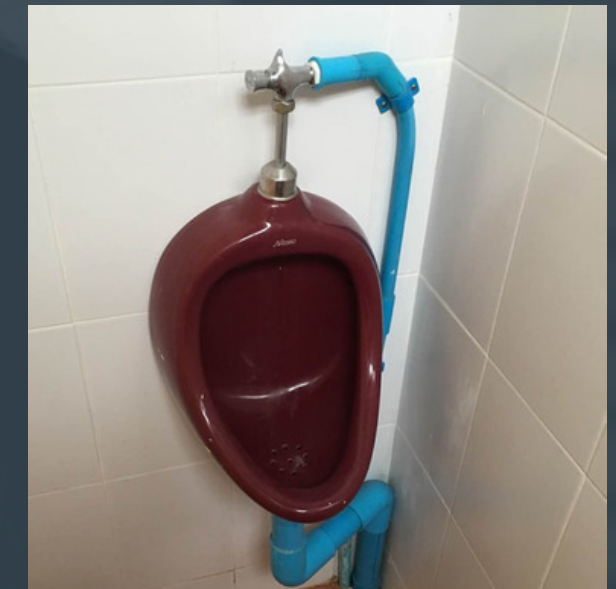
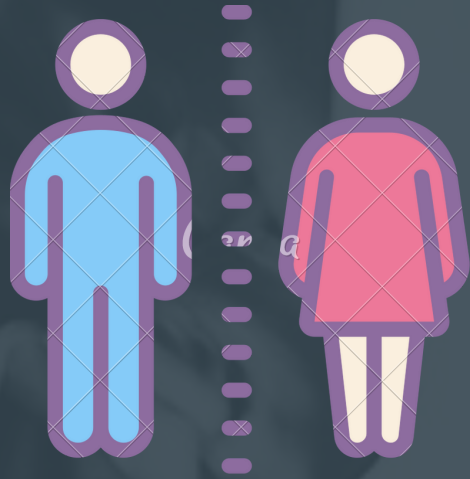
ท่อระบายน้ำจากครัว

มีท่อระบายน้ำทิ้งจากสภาพดี ไม่แตกร้าว ระบายจากห้องครัวและที่ล้างภาชนะลงสู่ท่อระบายหรือบ่อบำบัด ไม่ระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

บ่อดักไขมัน

มีบ่อดักไขมันขนาดใหญ่และได้มาตรฐาน เพียงพอต่อจำนวนผู้ป่วยและผู้รับบริการ มีการตกเศษอาหารจากตะแกรงทุกวัน และปล่อยน้ำทิ้งลงบ่อบำบัดทุกสัปดาห์ และล้างบ่อทุกเดือน

ห้องน้ำ ห้องส้วม โรงครัว

สะอาด ประตูไม่เปิดสู่บริเวณเตรียมปรุง มีอ่างล้างมือ และสบู่ล้างมือ

เพียงพอต่อผู้ปรุง ผู้เสิร์ฟ มีถังขยะฝาเปิด-ปิด ด้วยเท้าเหยียบ พื้น ผนัง เพดาน โถส้วม ที่กดโถส้วม โถปัสสาวะ สะอาด ไม่มีคราบสกปรก อยู่ในสภาพดีใช้งานได้ มีการระบายอากาศได้ดีและ ไม่มีกลิ่นเหม็น

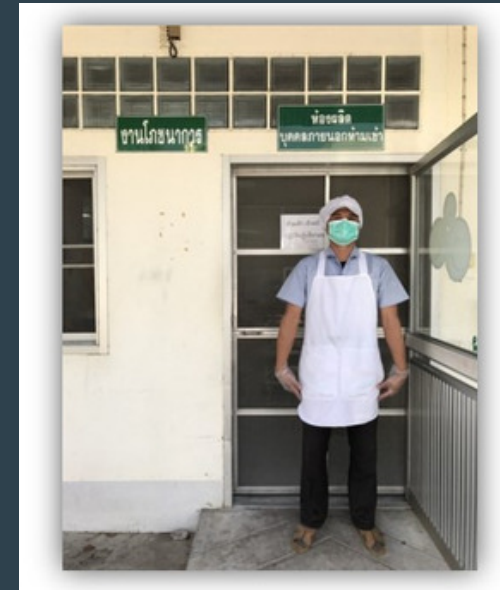
ผู้สัมผัสอาหาร

ผู้ปรุง ผู้เสิร์ฟ แต่งกายสะอาด
ถูกสุขลักษณะ สวมเลื่อมีแขน
รองเท้าภายในไม่มีลื่น

- ผู้ปรุงอาหารผูกผ้ากันเปื้อนสี
ขาว หมวกสีขาว
- ผู้ผลิตอาหารทางสายต้อง
สวมเลื่อมีแขน/ใส่ถุงมือ

- ผู้ปรุงอาหาร มีสุขนิสัยที่ดี ตัดเล็บให้สั้น
ไม่สูบบุหรี่ขณะปฏิบัติงาน
- เจ้าหน้าที่โภชนาการทุกคนต้องตรวจ
สุขภาพประจำปี 14 โรคติดต่อ

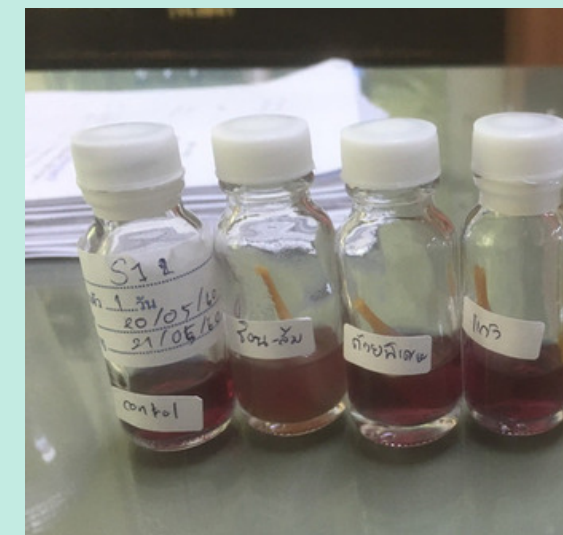

ความปลอดภัยของอาหาร และภาชนะ

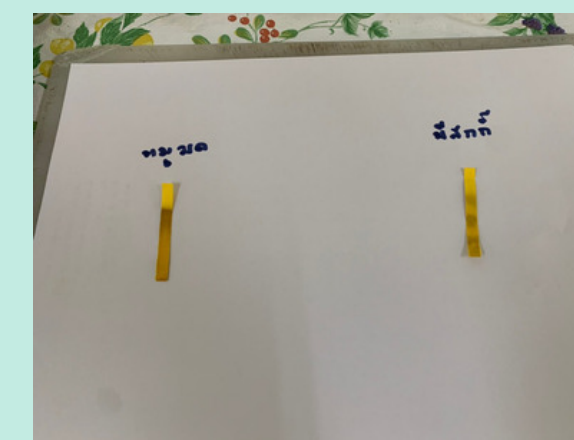
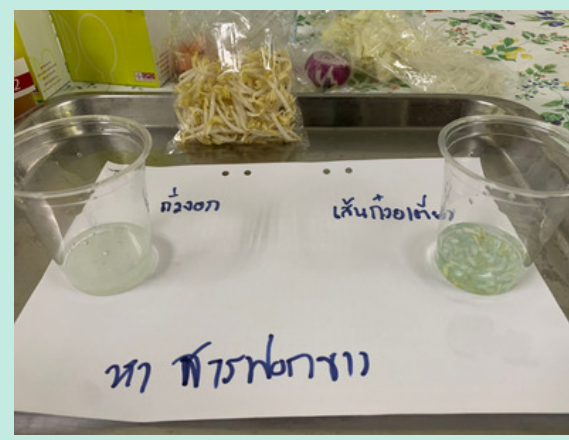
มีการสุ่มตรวจโคลิฟอร์มแบคทีเรียใน
อาหารปรุงสุก อาหารปั่นผสม อาหารเหลว
ถาดและภาชนะใส่อาหารผู้ป่วย รวมถึงมือผู้
ปรุง-ผู้เสิร์ฟ อาหาร เป็นประจำทุกเดือน

ความปลอดภัย ของวัตถุดิบ

มีการตรวจสอบการปนเปื้อนอาหารทาง
กายภาพ/ทางเคมี

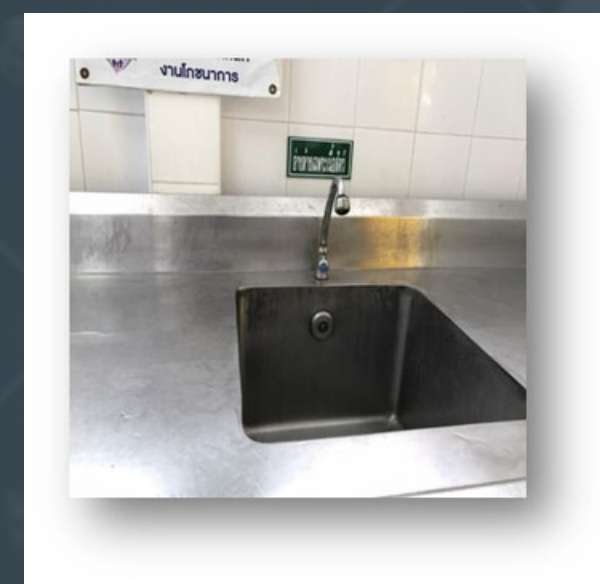
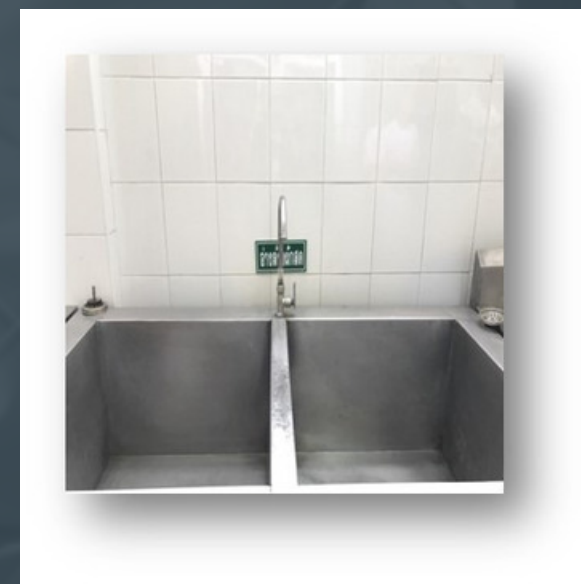
- ตอนล้างวัตถุดิบจะมีการตรวจสอบการปนเปื้อนทางกายภาพ เช่น เศษไม้ เศษแก้ว เศษเหล็ก เป็นต้น
- มีการสุ่มตรวจวิเคราะห์สารปนเปื้อนอาหาร 5 ชนิด คือ บอแรกซ์ ยำฆ่าแมลง สารกันรา สารฟอกขาว ฟอรัมาลิน ทุก 1-3 เดือน

ความปลอดภัยของวัตถุดิบ พร้อมการปรุงประกอบอาหาร

- มีการแยกอ่างล้างผักผลไม้สด กับเนื้อสัตว์ และไข่
- การล้างผักสดใช้ผงโซเดียมไฮคาร์บอเนต 15 กรัม ต่อน้ำอุ่น 20 ลิตร แช่ 15 นาที
- การล้างไข่ใช้ผงคลอรีน และเกลือแกง
- การล้างเนื้อสัตว์ ใช้เกลือแกง แล้วล้างน้ำเปล่าออก

มีขั้นตอนการล้างผัก
ผลไม้ ตัดไว้ที่เตรียม
วัตถุดิบ

Thank You

